

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-18-0043

Slovník diel slovenskej literatúry po roku 1989

Zodpovedný riešiteľ **doc. Mgr. Ján Gavura, PhD.**

Príjemca

Prešovská univerzita v Prešove - Filozofická fakulta

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Prešovská univerzita v Prešove

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu (Srbsko)

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

-

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Najvýznamnejšie publikácie a výstupy:

SOUČKOVÁ, M., GAVURA, J. a kol. 2023. Slovník diel slovenskej literatúry po roku 1989. Fintice: FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania. ISBN 978-80-69006-00-3. (v tlači)

Zborníky z projektového výskumu:

GAVURA, J., ed., 2020. K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 I: Lexikografické a recepčné výzvy. 1. vyd. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. ISBN 978-80-555-2580-8.

KENDRA, M., ed., 2021. K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 II: Interpretačné a intermediálne výzvy. 1. vyd. Prešov: Filozofická fakulta, 2021. ISBN 978-80-555-2868-7.

GAVURA, J., ed., 2021. K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 III: Semiopoetické a tematologické výzvy. 1. vyd. Prešov: Filozofická fakulta, 2021. ISBN 978-80-555-2869-4.

KENDRA, M., ed., 2023. K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 IV.: Interkultúrne komunikačné a komparatistické výzvy. 1. vyd. Fintice: FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania. ISBN 978-80-69006-03-4.

Štúdie v karentovaných časopisoch

SOUČKOVÁ, M., 2022. Medzi literatúrou a vedou – na materiáli textov Stanislava Rakúsa. In: World Literature Studies. Roč. 14, č. 4, s. 91-103. 1337-9275. DOI: <https://doi.org/10.31577/WLS.2022.14.4.7>

KENDRA, M. Od diskurzívneho konštruovania literárneho realizmu k realistickému

interdiskurzívnemu konštruovaniu reality = From the discursive construction of literary realism to the realist interdiscursive construction of reality. In: World Literature Studies [print, elektronický dokument]. - ISSN 1337-9690. - ISSN 1337-9275. - Roč. 13, č. 4 (2021), s. 131-141.

Štúdie v časopisoch evidovaných v databázach Scopus a/alebo Web of Science

FORGÁČ, M., 2021. Funkcia intratextuálnych a intertextuálnych väzieb v poetologickom systéme debutu Ivany Dobrákovovej Prvá smrť v rodine. In: Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu. Roč. 68, č. 5, s. 527. DOI: 10.31577/slovlit.2021.68.5.3.

GAVURA, J., 2022. Hľadanie absolútnej poézie (od čistej poézie k ne-poézii : Bremond, Hlbina, Silan a Groch). In: Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu. Roč. 69, č. 5, s. 442-459. DOI 10.31577/slovlit.2022.69.5.2.

GAVURA, J., 2023. Zviera ako nástroj v kresťansky orientovanej spirituálnej poézii. In: Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu. Roč. 70, č. 2, s. 133-150. DOI: 10.31577/slovlit.2023.70.2.2

HOSTOVÁ, I., 2019. Fissuring into existence. The visceral, sculptural, and textile-textual in the poetry of Maggie O'Sullivan and Nóra Ružičková. In: Studi slavistici. Roč. 16, č. 1, [49]-65. DOI 10.13128.

HOSTOVÁ, I. 2022. Na hraniciach poézie = At poetry's edge. In: Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu. Roč. 69, č. 5, s. 435-441. ISSN 0037-6973. DOI: 10.31577/slovlit.2022.69.5.1.

KENDRA, M., 2021. Literary realism in the shaping of Slovak culture. In: Journal of education culture and society [elektronický dokument]. - ISSN 2081-1640. - Roč. 12, č. 2, s. 455-468.

ŠRANK, J., 2023. Zvieratá mesta – mesto zvierat. Príroda a civilizácia v poézii Štefana Moravčíka: (Poznámky k básni Holutkan a potkábica) In: Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu. Roč. 70, č. 2, s. 163-173. DOI 10.31577/slovlit.2023.70.2.4.

ŠRANK, J., HOSTOVÁ, I. a R. NOVOTNÝ, 2022. Syntetická poézia v kontexte slovenského nekonvenčného písania a postliterárnej situácie. In: Slovenská literatúra : revue pre literárnu vedu. Roč. 69, č. 5, s. 474-498. DOI: 10.31577/slovlit.2022.69.5.4.

Uplatnenie výsledkov projektu

Ústredný výstup projektu Slovník diel slovenskej literatúry po roku 1989 je prvou syntetickou vedeckou prácou encyklopedického charakteru o slovenskej literatúre pre obdobie, ktoré sa začalo pred 35 rokmi a pretrváva do súčasnosti. Na jednej strane nadväzuje na predchádzajúce slovakistické výskumy v oblasti umeleckej literatúry a literárnej vedy (monografie, dejiny slovenskej literatúry, prehľadové literárnohistorické výstupy), na druhej strane konštituuje nový referenčný poznatkový mŕľnik, ktorým sa završuje výskum danej časovej periódy a ktorý bude slúžiť ako východisko pre ďalší vedecký výskum. Slovník predstavuje vedecky fundovanú, koncíznu, názornú a prehľadnú referenčnú encyklopédiu literárnych diel, ktoré vo svojej synekdochickej podobe podávajú charakteristiku nielen umeleckej literatúry, ale tiež charakteristiku vnímania slovenskej spoločnosti prostredníctvom literárnej reflexie. Získané a naakumulované vedecké poznatky sú výsledkom podrobnej heuristiky a samy sa stávajú zdrojom nových heuristických bádání. Podstatné pritom však nie sú len komplexné dátové sumarizácie, ale aj analytické interpretácie diel a vybraných problémov literatúry a literárnej vedy, ktoré s dielami súvisia. Tie majú potenciál trvalo určiť percepciu a reflexiu literatúry tohto obdobia. Výsledky sú využiteľné vo vedeckej oblasti vždy, keď je potrebné brať do úvahy časové obdobie výskumu (1989 – 2022) pre literárnu vedu, ako aj estetiku, históriu, sociológiu, politológiu a iné humanitné a spoločenské vedné odbory. Významný prínos je spojený so vzdelávaním v týchto vedných odboroch, predovšetkým pre úroveň vysokých škôl, vo vybraných prípadoch aj stredných škôl.

Súčasťou projektu boli aj sprievodné vedecké výstupy v podobe tematicky fokusovaných zborníkov, ktoré skúmanú problematiku literatúry po roku 1989 postupne analyzovali z hľadiska: lexikografického spracovania a recepcie, hermeneutickej a semiopoetickej interpretácie a v komparatistických, intermediálnych a interkultúrnych presahoch. Počas konferenčných sympózií došlo k vzájomnej výmene poznatkov medzi vedeckými odbormi, čím sa otvárajú nové možnosti výskumu. Divergentné formy poznania ďalej potvrdzujú individuálne vedecké štúdie v periodikách určených pre medzinárodnú vedeckú scénu, ktorých status potvrdzuje kótovanie v prestížnych vedeckých databázach; svoju dôležitosť

však majú výstupy aj v konferenčných zborníkoch a literárnych časopisoch pre širšiu kultúrnu verejnosť, keďže charakter výskumu a jeho závery sú prínosné aj pre bežného príjemcu.

Výskum obdobia, ktoré je na jednej strane už súčasťou histórie (odráža sa tu paralelný dosah a skúsenosť individuálnej a kolektívnej pamäti), ale presahuje až do súčasnosti, zvyšuje aktuálnosť získaných výsledkov. Mnohé z literárnych, kultúrnych a spoločenských procesov sú stále prítomné a pociťované ako živé, prebiehajúce a zasahujú tak aj oblasť literárnej axiológie a literárnej kritiky. Samotný selektívny charakter Slovníka diel slovenskej literatúry po roku 1989 sa stáva už z princípu aj hodnotovou publikáciou, ktorá kvalifikovaným spôsobom spoluurčuje potenciál a kánonickosť literatúry. Je to publikácia, ktorá sa zapája aj do širších komparatívnych procesov v rámci slavistiky, stredoeurópskeho a svetového areálového kontextu. Tento fakt je podporený tiež tým, že ako jedna z mála publikácií zahrnuje do svojho korpusu ako prirodzenú súčasť tvorbu autorov zo slovenských enkláv a prelomuje bariéru, ktorá sa vybuďovala oddeleným skúmaním literatúry na území a mimo územia Slovenska.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Výsledkom projektu je rozsiahla publikácia Slovník diel slovenskej literatúry po roku 1989, ktorý podrobne charakterizuje, interpretuje a dáva do súvislostí 160 najvýznamnejších kníh slovenskej poézie a prózy po roku 1989. Publikácia mapuje posledné spoločensko-historické obdobie od roku 1989 po súčasnosť z pohľadu umeleckej literatúry, ktorá je predmetom štúdia na školách, dôležitú odozvu však nachádza v kultúre, umení a vo vybraných odvetviach spoločnosti. Ďalšími publikačnými výstupmi sú štyri konferenčné zborníky, v ktorých sa postupne rozširovali výskumné úlohy o Lexikografické a recepčné výzvy (Zborník 1), interpretačné a intermediálne výzvy (Zborník 2), semiopoetické a tematologické výzvy (Zborník 3) a interkultúrne komunikačné a komparatistické (Zborník 4). Okrem vybraných štúdií pre zborníky sa odborná vedecká diskusia realizovala aj na štyroch medzinárodných konferenciách, kde v súhrne odznelo takmer 120 referátov, v ktorých sa pertraktovali témy a problematiky súvisiace s úlohami projektu. V neposlednom rade sa vedecké témy riešili aj v osobitných štúdiách, ktoré boli publikované v karentovaných časopisoch, v časopisoch evidovaných v databázach Scopus a/alebo Web of Science, ako aj v časopisoch určených pre menej odborné publikum. Keďže nedávna a súčasná literatúra je tiež predmetom záujmu širšej verejnosti, riešitelia projektu dbali aj na formy propagácie a neformálne vzdelanie verejnosti.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The result of the project is an extensive publication Dictionary of Slovak Literature after 1989, which characterises, interprets and correlates 160 of the most important books of Slovak poetry and prose after 1989. The publication shows the last socio-historical period from 1989 to the present from the perspective of artistic literature, which is a subject of study in schools, but finds an important resonance in culture, art and selected areas of society. Other publication outputs include four conference proceedings in which the research tasks have been progressively expanded to include lexicographic and reception objectives (Proceedings 1), interpretive and intermedial appeals (Proceedings 2), semiopoetic and thematic approaches (Proceedings 3), and intercultural communicative and comparatist ones (Proceedings 4). In addition to the studies selected for the proceedings, scholarly discussion was also carried out at four international conferences, where, in total, nearly 120 papers were presented, in which topics and issues related to the tasks of the project were discussed. Last but not least, scientific topics were also addressed in specific studies published in peer-reviewed journals, in journals registered in the Current Contents, Scopus and/or Web of Science databases, as well as in journals aimed at a less professional and specialised audience. As contemporary literature is also of interest to the wider public, the project researchers have also pursued forms of publicity and informal public education.